

znajdujący się poniżej 1,5 $\mu\text{g}/\%$, co wg. Allcrofta i współpracowników świadczy o niedoczynności tarczycy. Stanowi to 6,2% przebadanych zwierząt.

Piśmiennictwo

1) Allcroft, Scarnelli i Hignett: Vet. Res., t. 66, 1954 r. 2) Barker S. B., Hamprey M. J.: J. Clin. Endocrinology, t. 10, str. 1136, 1950 r. 3) Branton C., Griffith W. S., Patrick T. E., Johnston J. E., D'Arensbourg G. T.: J. Dairy Sci., t. 38, str. 602, 1955 r. 4) Danowski T. S., Johnston S. G., Price W. C., McKelvy M., Stevenson S. S. i McCluskey E. R.: Pediatric, t. 7, str. 240, 1951 r. 5) Danowski T. S., Gow R. C., Mateer F. M., Everhart W. C., Johnston S. G. i Greenman J. H.: Proc. Soc. Exper. Biol. & Med., t. 74, str. 323, 1950 r. 6) Ewy Z.: Roczniki Nauk Rolniczych, t. 61, str. 111, 1952 r. 7) Górski L., Bobek St.: rękopis. 8) Klein E.: Biochem. Zeitschrift, t. 322, str. 49, 1951 r. 9) Kountz W. B., Chieffi M. i Kirk E.: J. Gerontol., t. 4, str. 132, 1949 r. 10) Lewis R. C.: J. Dairy Sci., t. 39, nr 5, 1956 r. 11) Lewis R. C. i Ralston N. P.: J. Dairy Sci., t. 36, str. 33, 1953 r. 12) Lewis R. C. i Ralston N. P.: J. Dairy Sci., t. 36, str. 363, 1953 r. 13) Long J. F., Gilmore L. O., Curtis G. M. i Rife D. C.: J. Animal Sci., t. 10, str. 1025, 1951 r. 14) Long J. F., Gilmore L. O., Curtis G. M. i Rife D. C.: J. Dairy Sci., t. 35, str. 603, 1952 r. 15) Man E. B., Smirnow A. E., Gildea E. F. i Peters J. P.: J. Clin. Investigation, t. 21, str. 773, 1942 r. 16) Marchlewski T.: Sprawozdanie Instytutu Genetyki Zwierzęcej 1950 r. 17) Marcinkowska-Łopieńska H. Szniolis: Zdrowie Publiczne, nr 8, 1936 r. 1b) Oliver L., Kohlenbrenner R. M., Fields Th., Kunstatter R. i Goldstein D.: J. Clin. Endocrinol. a Metabol., t. 17, str. 61, 1957 r. 19) Pipes G. W., Turner C. W.: J. Animal Sci., t. 16, str. 1063, 1957 r. 20) Reece R. P., Man E. B.: Proc. Soc. Expl. Biol. Med., t. 79, str. 208, 1952 r. 21) Reece R. P., Turner C. W.: Univ. Missouri, Res. Bull. nr 266, 1957 r. (cytowane wg Buddenbrocka: Vergleichende Physiologie, t. 4, str. 314, 1950 r. 22) Salter W. S., Basset A. M. i Sappington T. N.: Am. J. Medic. Sci., t. 202, str. 527, 1941 r. 23) Stokes D. K., Furtell M. F., Kunkel H. O.: J. Animal Sci., t. 12, str. 897, 1953 r. 24) Turner C. W., Cupps P. T.: Endocrinology nr 24, 1939 r. (cytowane wg Buddenbrocka: Vergleichende Physiologie, t. 4, str. 314, 1950 r.

3. ЭВИ и СТ. БОБЕК

УРОВЕНЬ СВЯЗАННОГО С БЕЛКОМ ИОДА В СЫВОРОТКЕ КРОВИ КРУПНОГО РОГАТОГО СКОТА ПОЛЬСКОЙ КРАСНОЙ ПОРОДЫ ИЗ ПОДГОРНЫХ РАЙОНОВ („Podhale”), В КОТОРЫХ У НАСЕЛЕНИЯ ВЫСТУПАЕТ ЭПИДЕМИЧЕСКИЙ ЗОБ.

Содержание

Авторы определили уровень связанного с белком иода (PBI=Protein-bound-Iodine) у 82 голов крупного рогатого скота красной польской породы из подгорных районов, в которых у населения выступает эпидемический зоб. Количество PBI ниже 1,5 микрограмма % указывающее на недостаточную активность щитовидной железы установлено только у 4 животных. Среднее количество PBI в сыворотке телят в возрасте до 1 года равнялось 5,68 микрогр. %, а в сыворотке коров примерно 3,0 микрогр. Уровень PBI у быков по всей вероятности выше чем у коров. У коров возраста 8-9 лет уровень PBI немного выше, но разница оказалась статически несущественной.

Z. EWY, ST. BOBEK

THE LEVEL OF PROTEIN-BOUND IODINE IN BLOOD SERUM OF POLISH RED CATTLE IN AREAS OF PODHALE AFFECTED WITH EPIDEMIC GOITER

Summary

Determinations of PBI were made on blood serum of 82 cows of the Polish Red Cattle from mountainous areas affected with epidemic goiter of people. Only in 4 cases the PBI value was below 1,5 $\mu\text{g}/\%$ indicating thyroid hypoactivity. The mean value of PBI in blood serum of calves up to 1 year was 5.68 $\mu\text{g}/\%$ and in blood serum of cows-about 3.0 $\mu\text{g}/\%$. The PBI level in blood serum of bulls is probably higher than in cows. In the blood serum of cows at the age of 8-9 years the PBI level is somewhat higher, but not statistically essential.

PATOLOGIA I TERAPIA

BRONISŁAW GANCARZ, WŁADYSŁAW JANOWSKI

Przypadek masowego zatrucia bydła lucerną

Z Katedry Chorób Wewnętrznych Wydz. Wet. WSR we Wrocławiu
Kierownik: doc. dr BRONISŁAW GANCARZ
i z Katedry Farmakologii Wydz. Wet. WSR we Wrocławiu
Kierownik: doc. dr ADAM SZWABOWICZ

Zatrucia roślinami zdarzają się u zwierząt zwykle w okresie pastwiskowym. Wilner (1) podaje, że zatrucia takie przynoszą hodowli większe straty niż wszystkie choroby zakaźne z gruźlicą łącznie.

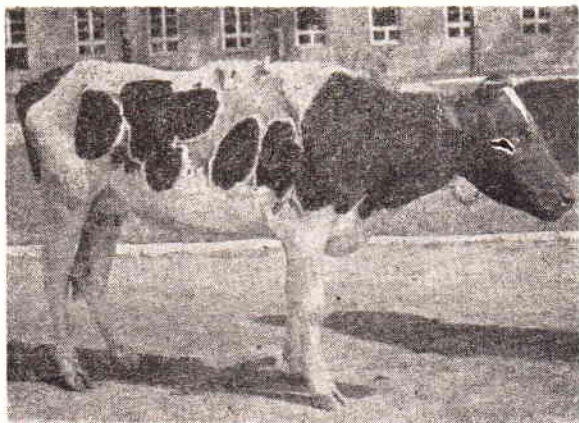
Oprócz roślin trujących, zawierających alkaloidy, saponiny i inne składniki toksyczne znamy pewne rośliny, jak koniczyna i lucerna, których szkodliwe działanie na ustrój zwierzęcy zaznacza się dopiero w pewnych warunkach.

Obok dziurawca (*Hypericum perforatum*), hreczki (*Fagopyrum esculentum*), prosa (*Panicum miliaceum*) i in. lucerna (*Medicago sativa*) zawiera pewne związki chemiczne, prawdopodobnie barwniki, uczulające skórę niepigmentowaną na działanie promieni słonecznych. Barwniki te zostają zmienione w żołądku i jelitach zwierzęcia przez drobnoustroje przewodu pokarmowego (*Hutyra*, *Marek*, *Manninger*, *Mocsy*) i dopiero w takiej postaci doprowadzo-

ne naczyniami krwionośnymi do skóry wywołują nadwrażliwość na promienie podfioletowe. Brak jednak dokładniejszych danych w piśmiennictwie, tak co do patogenezы samego zatrucia lucerną, jak co do budowy chemicznej związków trujących, występujących w tej roślinie.

Przypadek własny

W Państwowym Gospodarstwie Rolnym zesp. B., w woj. wrocławskim, do którego zostaliśmy wezwani, spośród 39 sztuk krów, 18 jałówek, 2 buhajów, 2 wołów i 7 cieląt zachorowało 15 krów i jałówek oraz jedno cielę wśród objawów zapalenia spojówek i rogówek oraz niezytu jamy gębowej. Bydło w okresie poprzedzającym zachorowanie przebywało na pastwisku oraz otrzymywało dodatkowo świeżą lucernę. W tym czasie, prawie bez przerwy, przez 2 miesiące panowała bezchmurna pogoda. Bydło przez cały dzień wystawione było na działanie promieni słonecznych. Następnie zmieniono uprzednie pastwisko i przez 3 dni krowy pasły się na częściowo skoszonym łąnie lucerny. Po tym okresie czasu u 3 krów wystąpił oprócz uprzednio wspomnianych objawów (*conjunctivitis keratitis*), bardzo silny świąd wymienia, który szybko rozprzestrzenił się na całą skórę. W związku z tym zwierzęta rzucały się na ziemię i ocierały o nią skórę. Na niepigmentowanej skórze zauważono odczyn zapalny. Krowy te straciły zupełnie apetyt. Jedną krowę czarno-białą, l. 3, u której zmiany na skórze były najcięższe odesłano do

Zdjęcie krowy włas. PGR zes. B. — Wrocław
Zatrucie lucerną

B. Gancarz

Kliniki Chorób Wewnętrznych Wydz. Wet. WSR we Wrocławiu (Nr ks. kl. 455/53). Stwierdzono podobnie, jak w pozostałych dwóch przypadkach rozległą suchą martwicę naskórka niepigmentowanej skóry, strupy i powierzchowne ropnie, z wyjątkiem całego podbrzusza oraz wszystkich kończyn od przedramienia i pod-

udzia w dół. W miejscach martwicy naskórka wypadł zupełnie włos. Z worków spojówkowych wystąpił śluzowy, ropny wyciek.

Badanie krwi: Czerwonych krwinek 5.890.000, białych krwinek 8.200; hemoglobiny 66° Sh. Obraz białokrwinkowy:

kwasochlonne	— 10,5%
palczkowate	— 8,5%
segmentowane	— 24,5%
limfocyty duże	— 17,0%
limfocyty małe	— 36,5%
monocyty	— 2,0%

Badanie moczu: odczyn — zasadowy (pH = 8); c. wł. — 1037. Ze składników patologicznych wykazano białko (1‰) i cukier. W osadzie nieliczne białe krwinki, fosforany i mocznany.

Wykluczono zatrucie innymi roślinami na podstawie dokładnej analizy botanicznej terenu pastwisk oraz paszy zgromadzonej w gospodarstwie (teren zbadano komisyjnie: prof. dr B. Janowski, doc. dr B. Gancarz, dr W. Janowski i lek. wet. St. Kowalski). Rozpoznano zatrucie lucerną.

Obserwowane przez nas przypadki odbiegają w swych objawach w pewnym stopniu od obrazu klinicznego przyjętego przez cały szereg autorów dla zatrucia lucerną. W lekkich przypadkach bowiem wystąpiło tylko zapalenie spojówek i rogówek bez obrzęków niepigmentowanych części skóry głowy i kończyn, podbrzusza i wymienia. W przypadkach ciężkich również zmiany martwicze skóry nie obejmowały kończyn, podbrzusza i wymienia (typowe dla tego rodzaju przebiegu).

Ciekawym zjawiskiem było to, że wprawdzie w ciężkich przypadkach schorzenie rozpoczęło się gwałtownym świądem wymienia i podbrzusza, jednakże w tych częściach ciała zmiany martwicze powierzchownych warstw skóry nie pojawiły się.

Poza tym oprócz śluzowo-ropnego zapalenia spojówek, które jest objawem znanym przy zatruciu lucerną, w przypadkach opisywanych pewną nowością było również pojawienie się zapalenia rogówek. Te ostatnie objawy bez zmian w skórze wystąpiły u jałówek, które prawdopodobnie otrzymywały bardzo mało lucerny.

Brak zmian skórnych, a wystąpienie zapalenia spojówek i rogówek oraz niezyt jamy gębowej ludzaco przypominały objawy towarzyszące głowicy bydła.

Piśmiennictwo

1) Wilner A. M.: Kormowye otrawlenija sielskochozajstwiennych ziwotnych, Moskwa—Leningrad 1952. 2) Huttyra, Marek, Manninger, Mocsy: Spez. Therapie der Haustierte 1954.